“Fall and Rise, Fall and Rise” – Reflections on Faith

R. Yonatan Cohen, Shabbat Shuvah 5773, Congregation Beth Israel

1. Chaim Nachman Bialeck, Seesaw *Seesaw seesaw* *Go down, go up* *What is up above, what is down below* *Only me, me and you* *Seesaw seesaw* *Go down, go up* *The two of us are balance on the scale* *Between heaven and earth*	**1. נדנדה** נד, נד, נד, נד, רד, עלה, עלה ורד! מה למעלה? מה למטה? רק אני, אני ואתה. נד, נד, נד, נד, רד, עלה, עלה ורד! שנינו שקולים במאזניים בין הארץ לשמיים.
2. Mishnah Chagigah, 3:1 Forbidden relations are not expounded before three, nor the acts of creation before two, nor the Divine Chariot [i.e., the visions of Yehezkal and Yeshayah] before a single person, unless he is a sage who understands from his own knowledge. Whoever looks at four things, it would have been better for him if he had never come into the world: what is above, what is below, what was before, and what will be after. And whoever takes no account of the honor of his Maker, it would have been better for him if he had never come into the world.	**2. משנה מסכת חגיגה פרק ב** משנה א אין דורשין בעריות בשלשה ולא במעשה בראשית בשנים ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו כל המסתכל בארבעה דברים ראוי לו כאילו לא בא לעולם מה למעלה מה למטה מה לפנים ומה לאחור וכל שלא חס עלכבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם:
3. Kalonymus Kalman Shapira (1889–1943), *Aish Kodesh, Shabbat Chukat*, p. 197 It is indeed incredible that the world exists after so many screams. We are told that, regarding the Ten Martyrs, the angels cried, “Is this the Torah, and this its reward?” Whereupon a voice answered from heaven, “If I hear another sound I will turn the world back to [primordial] water.” But now innocent children, pure angels, as well as adults, the saintly of Israel, are killed and slaughtered just because they are Jews, who are greater than angels. They fill the entire space of the universe with these cries and the world does not turn back to water, but remains in place as if, God forbid, He remained untouched?!	**3. רבי קלמן קלונימוס שפירא, אש קודש, דרשה לשבת חוקת תש"ב (עמ' קפז)** ובאמת פלא הוא איך העולם עומד אחר כל-כך הרבה צעקות, ואילו בעשרה הרוגי מלכות נאמר שצעקו המלאכים זו תורה וזו שכרה וענתה בת קול מהשמים, אם אשמע קול אחד אהפוך את העולם למים. ועתה ילדים תמימים, מלאכים טהורים, אף גדולים קודשי ישראל הנהרגים ונשחטים רק בשביל שהם ישראל שהם יותר גדולים מהמלאכים ממלאים את כל חלל העולם צעקות ואין העולם נהפך למים, רק עומד על עומדו כאילו לא נגע לו הדבר ח"ו
4. R. Shimon Gershon Rosenberg (Shaga”r) (1949-2007), *On That Day* (*baYom haHu*), “I Recall the Love of Your Youth: In memory of Yeshayhu Holtz and Shmuel Urlan z”l”, pp. 107-109 I feel the need to say one more thing: And I have said this at a veterans’ meeting on Sukkot a few years after the war [Yom Kippur War]. In some ways my feeling about surviving [the war] is different from that of many who experienced the	**4. הרב שג"ר, ביום ההוא, "זכרתי לך חסד נעוריך: דברים לזכרם של ישעיהו הולץ ושמואל אורלן הי"ד, עמ' 107-109** אני מרגיש צורך לומר דבר נוסף: וכבר אמרתי זאת בכינוס לוחמים בחג הסוכות שנים אחדות לאחר המלחמה. מבחינות מסוימות התחושה שלי לגבי הינצלותי שונה מתחושה של רבים

war as I did. After the war, people turned to me and told me I had to celebrate with a Thanksgiving feast. I said then that I could not, not because I am, God forbid, an ingrate in regards to goodness, but rather "How shall we sing the Lord's song" (Psalm 137:4)? I cannot. I should hold a meal of thanksgiving, and what of my friends who did not so merit!? That same holiday of Sukkot I also said, and this relates to today as well, that the sukkah, which symbolizes our faith in God, does not to protect us in this world. The sukkah is an expression of the reality found in the shade, certainly it is *Tzila Dehimnota* (the shadow of faith), but still a shadow: we find ourselves in the shade of the sukkah and not in its light. The Talmud understands the verse in Isaiah which likens the sukkah to a protective shield—"And a sukkah will serve as a pavilion for shade from heat by day and as a shelter for protection against drenching rain" (Isaish 4:6)—as describing the days of the messiah and not this world, and therefore the Sages instructed that in this world we can make do with a sukkah built on two sides and merely a handbreadth for the third wall. The sukkah that is a shelter and a place for hiding is not the sukkah of this world but rather it is the sukkah of the world to come.

שעברו את המלחמה כמוני. לאחר המלחמה פנו אלי אנשים ואמור לי שעלי לקיים סעודת הודיה. אמרתי אז שאיני מסוגל, לא משום שאני חס ושלום כופר בטובה, אלא "איך נשיר את שיר ה" (תהלים קל"ז, ד)? אינני מסוגל. אני אקיים סעודת הודיה, וחבריי שלא זכו?! באותו חג הסוכות אמרתי גם, והדברים קשורים לענייננו של יום, שהסוכה, המסמלת לנו את הביטחון בה', איננה מגנה עלינו בעולם הזה. הסוכה היא ביטויה של המציאות המצויה בצל, אמנם צילא דמהימנותא (צל האמונה), אבל צל: אנו מצויים בצל הסוכה ולא באורה. הגמרא מבינה את הפסוק בישעיהו המדמה את הסוכה למגן – "וסכה תהיה לצל יומם מחרב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר" (ישעיהו ד', ו) – כמתאר את ימות המשיח ולא את העולם הזה, ולכן הורו חז"ל הלכה שבעולם הזה ניתן להסתפק בסוכה הבנויה משתי דפנות ושלישית שהיא טפח בלבד. הסוכה שהיא למחסה ולמסתור, איננה סוכת העולם הזה אלא סוכת העולם הבא.

Man thinks that the sukkah, meaning faith and trust in God, protects him on the physical plane. But it is clear to the eye - the sukkah does not protect us given the reality of our lives, reality as it is seen by the eye. The Providence, in which we all believe in, is cast as a shadow and not as a light in our world. Therefore, in this respect, the attitude to war is not only of pain, but also one of concealment of God's presence, of questions, of the shadow – the shadow of faith (*Tzila Dehimnota*).

האדם חושב שהסוכה, קרי האמונה והביטחון בה', מגנים עליו במישור הפיזי. אולם האדם יראה לעיניים – הסוכה איננה מגנה עלינו במציאות חיינו, במציאות הנראית לעין. ההשגחה שכולנו מאמנים בה מוטלת בעולמנו כצל ולא כאור. לכן, מבחינה זו, היחס למלחמה אינו רק יחס של כאב, אלא גם יחס של הסתר פנים, של שאלות, של צל – צילא דמהימנותא.

I confess, I suppose some people rank higher than me, and they do not encounter shadows and questions. But for me, faith does not only not stem from repression and removal of questions, but to the contrary [as the verse teaches] "I longed for His shade, and there I settled" (Song of Songs, 2:3), and as the Midrash teaches on that verse: "Like an apple among the trees of the forest" (Song of Songs, *ibid*.) – "R. Huna and R. Aha taught in the name of R. Yossi ben Zimra, 'Just as in the case of this apple tree, whom all flee during a heat wave, for it provides no shade, so too the nations of the world fled from sitting beneath the shadow of the Holy and Blessed One on the day of the giving of the Torah. Did Israel do so as well? The verse therefore explicitly states, "I longed for His shade, and there I settled," meaning I longed for Him, I and not the nations."

אני מודה ומתוודה, אני מניח שישנם אנשים שמדרגתם גבוהה ממדרגתי והם אינם נתקלים בצל ובשאלות. אבל האמונה בעיניי לא רק שאינה נובעת מהדחקה וסילוק של שאלות, אלא "בצלו חמדתי וישבתי" (שיר השירים ב', ג'), וכפי שאומר המדרש: "כתפוח בעצי היער" (שיר השירים שם) – ר' הונא ורבי אחא בשם רבי יוסי בן זמרא, מה התפוח הזה הכל בורחין ממנו בשעת השרב, ולמה כן? לפי שאין לו צל לישב בצלו, כך ברחו אומות העולם משבת בצל הקב"ה ביום מתן תורה. יכול אף ישראל כן תלמוד לומר "בצלו חמדתי וישבתי" – חמדתי אותו וישבתי, אני הוא שחמדתי אותו ולא האומות".

Just as the apple tree offers no shade, so too is the Holy and Blessed One – sometimes there is a reverse ratio in this world: Faith is found precisely in the difficult questions, those that Rebbe Nachman teaches have no answer. Indeed, "True sacrifice to God is a contrite spirit; God, You will not despise a contrite and crushed heart" (Psalm 51:19) — God is specifically found in the broken-hearted, and not only that, but the sense of brokenness is in itself a form of divine presence, higher and superior to all other form of presence. This is actually the lesson.

מה תפוח אין לו צל, כך הקב"ה – לפעמים יש יחס מהופך בעולם: האמונה נמצאת דווקא בקושיות, אלה שרבי נחמן מלמד שאין תשובה עליהן. אולם, "זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה (תהלים נ"א, יט) – אלוקים נמצא דווקא בשיברון הלב, ולא זו בלבד אלא שתחושת השיברון היא עצמה נוכחות אלוקית שהיא גבוהה ועליונה מכל

	נוכחות אחרת. זהו למעשה הלקח.
5. Ayelet Shani, *Peace Begins with Religious Leaders,* A Conversation with R. Menachem Froman, 07/07/2012 http://www.haaretz.com/weekend/magazine/the-west-bank-s-rabbi-menachem-froman-has-the-solution-to-the-conflict.premium-1.452325 Do you know the poem by Rachel [Bluwstein], "*Mineged*" ["Across From"; see Deuteronomy 32:49-52]? It is engraved on her headstone: *Has he come? Shall he come?* *Every expectation* *Contains sadness of Nevo.* *One across from the other –* *the two banks of one river.* *Rock of fate:* *Apart forever.* *Palms spread. Seen from across.* *Unto there – you shall not go.* *Everyone and his Nevo* *Crossing a wide land.* What does she write here? Something fantastic. We are here in Tekoa, opposite Mount Nevo. And Moses and Aaron are also at Nevo. They were not privileged to cross over. Is there a God or is there not a God? That is a question I have been asking all my life, tearing off one petal and then another: There is, there isn't. There is, there isn't. *You're not sure?* Sometimes I am sure [there is]; sometimes I am sure there isn't. My whole family was murdered in Poland. The whole family.	**5. איילת שני, *השלום מתחיל מאנשי הדת,* הרב מנחם פרומן, פורסם לראשונה: 07.07.2012** http://www.haaretz.co.il/magazine/ayelet-shani/1.1774107 את מכירה את השיר של רחל, "מנגד"? השיר הזה כתוב על המצבה שלה: הבא? היבוא? בכל ציפייה יש עצב נבו. זה מול זה - החופים השניים של נחל אחד. צור הגזרה: רחוקים לעד. פרוש כפיים, ראה מנגד. שמה - אין בא. איש ונבו לו. על ארץ רבה. מה היא כותבת כאן? דבר שהוא פנטסטי. אנחנו כאן בתקוע, מול הר נבו. ומשה ואהרון גם הם בנבו. לא זכו. לא הגיעו. יש אלוהים או אין אלוהים? זו שאלה שכל החיים שלי אני שואל, מורט עוד עלה כותרת, ועוד עלה כותרת. יש, אין, יש, אין. **אתה לא בטוח שיש אלוהים?** לפעמים אני בטוח. לפעמים אני בטוח שאין. כל המשפחה נרצחה בפולין. כל המשפחה. **מה אתה שומע בשיר הזה?** זה על משה רבנו. כל החיים הוא מוליך את העם לארץ ולא נכנס אליה. והנה אני בדיוק במצב הזה... את באת אלי בשבוע של הפרשה על חטאו של משה שבגללו לא נכנס לארץ, והשבוע של בר המצווה שלי זה פרשת "ואתחנן". משה מתחנן לבוא אל הארץ. וזה אצל חז"ל מופת לתפילה. תחשבי מה זה אומר שחז"ל הפכו את זה למופת לתפילה. את התפילה הזאת שלא נענתה. חיים כתחנונים. לא חיים כהישגים ועשייה. חיים כתחנונים... למה מביאים תפילה שלא נענתה כאב-טיפוס

What do you hear in that poem?

It is about Moses. All his life he leads the people to the land and does not enter. I am in exactly the same situation...

Your visit here coincides with the weekly Torah portion about the sin of Moses, because of which he did not enter the Land of Israel; my bar-mitzvah Torah portion is *Ve'etchanan* – literally, "And I pleaded." Moses pleads to be allowed to enter the land. For our ancient sages this is a model of prayer. Think what that means ... This prayer that was not answered. Life as pleading. Not life as achievements and doing things. Life as supplication...

Why is an unanswered prayer held up as an archetype of prayer? Perhaps because prayer that is not answered is a very great thing.

[...]

You have been living with the brutal knowledge [the rabbi has a terminal illness] for more than two years that your days are numbered.

Believe me, they did not give me even two years. They did not give me

anything. They said it is a miracle.

Do you also think it is a miracle?

As it is written, "Hanging by a miracle and a rock." To live by supplication...

What are you holding onto at this time?

Hadassah: The answer is that he is not holding on. He is not overcoming, he is not building. He is suspending himself between heaven and earth. Suspending himself from God. Not hopes of one kind or another. He never says, "Things will be good," but is willing to be in this state of suspension. Simply to be suspended like this, above the abyss.

של תפילה? אולי משום שתפילה שלא נענית היא דבר גדול מאוד.

כבר למעלה משנתיים אתה חי עם הידיעה הקשה הזאת. שימיך ספורים.

תאמיני לי שלא נתנו לי אפילו שנתיים. לא נתנו בכלל. אמרו שזה נס.

גם אתה חושב שזה נס

ככתוב: "תלויים בנס ובסלע". לחיות מתוך תחנונים...

במה אתה מחזיק בתקופה הזאת?

הדסה: התשובה היא שהוא לא מחזיק. הוא לא מתגבר, הוא לא בונה. הוא תולה את עצמו בין שמים וארץ. לתלות עצמו בקב"ה. לא בתקוות כאלה ואחרות. הוא לא אומר אף פעם "יהיה טוב", אבל הוא מוכן להיות במצב התלוי הזה. פשוט מוכן להיות תלוי ככה, מעל התהום.

הרב: תמיד דיברתי ככה. ועכשיו הקב"ה נתן לי לחיות ככה. זו הנקודה של ברסלב, של רבי נחמן. כל כך בסיסית אצלו התמונה הזאת של משה רבנו, שעומד על הגבעה מול מלחמת עמלק, ומרים ידיים, ובזה הוא מנצח. רש"י ואונקלוס מפרשים שכוונתו תפילה. "ויהיו ידיו אמונה."

ואיך אתה מפרש?

כמו ברסלב. אמונה. אתה מרים ידיים. האמונה כוללת גם להרים ידיים.

אתה פוחד?

כן.

The rabbi: I always talked like that. And now God has let me live like this. This is the point of Bratslav, of Rabbi Nachman. It is so basic for him, this picture of Moses standing on the hill above the battle with Amalek, raising his hands and being victorious. Rashi and Onkelos interpret this as referring to prayer. “And his hands remained steady [*emunah* – faithfully].”

What is your interpretation?

Like Bratslav. Faith. You raise your hands. Faith also includes raising your hands.

Are you afraid?

Yes.

6. Rav Abraham Isaac Kook (1865–1935), *Shemonah Kevatzim* 5:116-117, *Orot Hakodesh*, vol. 1, pp. 205-206 [written 1915-16]

Certainties ascend step by step. No one level of certainty is like another, as regards quantity or quality. They differ from one another, idea from idea, belief from belief, by the degree of certainty which animates them. The Absolute Certainty dwells in the eternal height, in *the hidden glory* (Habakuk 3:4) which is to come, the world to come, *I will be whatever I will be* (Shemot 3:14) *His Name is certainty and thus His glory* (Mahzor for Rosh Hashanah and Yom Kippur, composed by Yannai, 6th cent.), a simple certainty. Many streams separate outwards from it, all entwined, until they reach the River of Ulai [Maybe], *all this and maybe?* (BT Hagigah 4b), *the stream of Maybe...*

In every world, in every person, the degree of certainty ascends with one’s own ascent, and *the stream of Ulai* joins with *the river emerging from Eden* (Bereishit 2:10), from the fount and foundation of certainties. And all together they draw their lives from the source of all certainties and the source of all doubts, from the well of certainty from which all doubts draw, to vivify, raise, freshen and adorn them with the beauty of eternal life. ...Doubts and uncertainties reveal themselves in their higher form at their noble, evanescent, heavenly roots, in their positive, fresh and healthy form, as a form which gives life to all dimensions....

When one level seeks to glorify itself in a certainty that oversteps the limits of its own certainty, or desires to draw a certainty fuller and broader than its own writ, than that to which it is internally connected and which it can absorb in itself, then it loses its balance, stumbles and falls, dives into darkness, weaves and strays like a drunk, breaks and explodes. Until from within the darkness light will emerge, and be renewed in a new formation, and its measure of doubt will

6. הרב אברהם יצחק הכהן קוק, שמונה קבצים ה:קטז-קיז (אורות הקודש ח"א עע' רה-רו) [נכתב בשנות תרע"ה-ו]

מדריגות אחר מדריגות עולות הודאיות. אין כל מדריגת ודאי דומה לחברתה במדתה הכמותית והאיכותית. רעיון מרעיון, אמונה מאמונה, מובדלים הם זה מזה על פי מדת חיי הודאות המחיים אותם. הודאי המוחלט שוכן ברום עולם, בחביון עז העתיד לבא, עולם הבא, אהיה אשר אהיה, הודאי שמו כן תהילתו, ודאי סתמי. נחלים רבים מתפרדים ממנו, כולם אחוזים זה בזה, עד באם לנהר אולי, כולי האי ואולי, יובל אולי.[1]...

בכל עולם, בכל איש, עולה תמיד בעליתו מדת ודאותו, ונחל אולי מתחבר הוא עם הנהר היוצא מעדן, מיסוד הודאות.[2] וכולם יחד שואבים לשד חייהם ממקור כל הודאיות וממקור כל הספיקות, ממקור שאיבת הודאות שכל הספיקות שואבים, להחיותם, להעלותם, לרעננם, ולפארם בפאר חיי עולם. ...

הספיקות מתגלים בשרשם הנאצל בצורתם העליונה, בצורה החיובית הבריאה והרעננה שלהם, בצורה המחיה את כל צדדיהם, ועל ידם ומהם...

כשמדריגה אחת רוצה להתפאר בודאות יותר גדולה ממדתה, או גם אם חפצה היא לשאוב ודאות יותר רחבה ומלאה מערכה, ממה שהיא עלולה לה והיא יכולה לספוג אל תוכה, אז היא אובדת את משקלה, נכשלת היא ונופלת, צוללת היא אז בחשכים, כשיכור היא נעה

rise to the fount of certainty, *and those who dwell in dust will awake and sing, for your dew is the dew of light.*(Isa. 26:19)	ונדה, נשברת היא ומתפוצצת. עד אשר מתוך החשכה יאיר אורה, ותתחדש ביצירה חדשה, ומדת ספיקותה תעלה למקור הודאות, ויקיצו וירננו שוכני עפר, כי טל אורות טלך.

[1] ספר דניאל ח:א-ב **א** בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ, לְמַלְכוּת בֵּלְאַשַּׁצַר הַמֶּלֶךְ--חָזוֹן נִרְאָה אֵלַי, אֲנִי דָנִיֵּאל, אַחֲרֵי הַנִּרְאָה אֵלַי, בַּתְּחִלָּה. **ב** וָאֶרְאֶה, בֶּחָזוֹן, וַיְהִי בִּרְאֹתִי, וַאֲנִי בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה אֲשֶׁר בְּעֵילָם הַמְּדִינָה;וָאֶרְאֶה, בֶּחָזוֹן, וַאֲנִי הָיִיתִי, עַל-אוּבַל אוּלָי

תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ד עמוד ב רבי אמי כי מטי להאי קרא בכי יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה, אמר: כולי האי - ואולי?

[2] מדרש ויקרא רבה פרשה כ"ב תני ר' שמעון בן יוחי ונהר יוצא מעדן יובל שמו ומשם הוא [הירדן] שותה

7. Rav Kook, *Orot Haemuna* (Jerusalem, Mosad Harav Kook, 1985), p. 25.	**7. רב קוק, אורות האמונה, עמ' 25**
There is heresy which is like faith, and faith which is like heresy. How so? A person may believe that the Torah is from heaven, but his understanding of heaven may be so skewed that it allows for not a shred of true faith. And heresy that is like faith? A person may deny that Torah is from heaven, but his denial may be based purely on his having received such a view of heaven as is held by those who are full of meaningless and confused thoughts. He concludes that the Torah must have come from some higher source, and begins to find another basis-in the greatness of the human spirit, from the depths of man's morality or the heights of his wisdom. Even though he has still not arrived at truth's center, nonetheless this 'heresy' is to be seen as faith, and it approaches the faith of the true believer. And in a generation as revolutionary as this one, it is even to be understood as a high level. And the question of the Torah's origin is merely one example of that which is true for all the greater and finer points of faith – in the relation between their expressed form and their inner essence, the latter being the desired core of faith.	יש כפירה שהיא כהודאה, והודאה שהיא ככפירה. כיצד: מודה אדם שהתורה היא מן השמים, אבל אותם השמים מצטיירים אצלו בצורות כל-כך משונות, עד שלא נשאר בה מן האמונה האמיתית מאומה. וכפירה שהיא כהודאה כיצד: כופר אדם בתורה מן השמים, אבל כפירתו מיוסדת רק על אותה הקליטה שקלט מן הציור של צורת השמים אשר במוחות המלאים מחשבות הבל ותוהו, והוא אומר, התורה יש לה מקור יותר נעלה מזה, ומתחיל למצא יסודה מגדולת רוח האדם, מעומק המוסר ורום החכמה שלו. אף-על-פי שעדיין לא הגיע בזה למרכז האמת, מכל-מקום כפירה זו כהודאה היא חשובה, והיא הולכת ומתקרבת להודאת אמונת אומן. ודור תהפוכות כזה, הוא נדרש גם-כן למעליותא. ותורה מן השמים משל הוא על כל כללי ופרטי האמונות, ביחש של מאמר המבטאי שלהן אל תמציתן הפנימי, שהוא העיקר המבוקש באמונה.
8. Rav Kook, *Orot Hakodesh*, vol. II, p. 224	**8. רב קוק, אורות הקודש, II עמ' 224**
There is a holiness that builds and there is a holiness that destroys. The benefits of the holiness that builds are visible, while the benefits o the one that destroys are hidden, because it destroys in order to build what is nobler than what has been built already. One who understands the secret of the holiness that destroys can mend many souls, and his capacity for mending is in accordance with his understanding. From the holiness that destroys there emerge the great warriors who bring blessing to the world. They exemplify the virtue of Moses, the man of the mighty	יש קדושה בונה, ויש קדושה מחרבת, הקדושה הבונה טובה גלוי, והמחרבת טובה גנוז, מפני שהיא מחרבת כדי לבנות מה שהוא יותר נעלה ממה שכבר בנוי. המשיג את סוד הקדושה המחרבת יכול הוא לתקן כמה נשמות, ולפי גודל השגתו כך גדול הוא כח תקונו. מהקדושה המחרבת יוצאים הלוחמים הגדולים, המביאים את הברכה לעולם, מעלת משה בעל היד החזקה, ששבר את הלוחות.

arm, who broke the tablets.	
9. Reb Nachman of Bratslav (1772-1810), *Likutey Moharan*, 6:3	**9. לקוטי מוהר"ן ו:ג**
One should always hold on to the attribute of *teshuvah* (repentance)...for a person must do *teshuvah* for one's initial *teshuvah*, meaning for the "I erred, I transgressed, I sinned" which one has already said....	וצריך לאחוז תמיד במידת התשובה... שצריך לעשות תשובה על התשובה הראשונה, היינו על חטאתי – עוויתי- פשעתי שאמר...
Even if a person knows within himself that he has made a complete *teshuvah*, nevertheless he still need to make *teshuvah* for his initial *teshuvah*, for at first, he made *teshuvah* according to his capability, but later on, certainly he does *teshuvah*, certainly he grasps and attains more of the Holy One of Blessing. Accordingly, his attainment now certainly surpasses his attainment then, as the correlation between matter [and spirit]. Therefore, one must do *teshuvah* for his initial understanding, for having turned God into form and matter.	אפילו אם יודע אדם בעצמו, שעשה תשובה שלמה, אף על פי כן צריך לעשות תשובה על תשובה הראשונה, כי מתחלה כשעשה תשובה עשה לפי השגתו, ואחר כך בודאי כשעושה תשובה, בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את ה' יתברך, נמצא לפי השגתו שמשיג עכשיו, בודאי השגתו הראשונה הוא בבחינת גשמיות, נמצא, שצריך לעשות תשובה על השגתו הראשונה, על שהתגשם את רוממות אלקותו:
This is an aspect of the world to come, a world wholly of Shabbat, meaning full of *teshuvah*, as it is written, "And you shall return unto the Lord your God" (Deuteronomy 30). For the whole essence and purpose of the world to come is the attainment of His Godliness, as it is written, "For all will know Me, from the very young to the very old" (Jeremiah 31). This means that at every moment they will achieve a higher understanding, doing *teshuvah* for the previous one.	וזה בחינת עולם הבא, שיהיה כולו שבת, היינו כולו תשובה, כמו שכתוב (דברים ל): "ושבת עד ה ' אלקיך", כי עיקר עולם הבא הוא השגת אלקותו, כמו שכתוב (ירמיהו ל"א), כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם". נמצא בכל עת שישיגו השגה יתרה, אזי יעשו תשובה על ההשגה הראשונה.
10. Zelda Schneersohn Mishkovsky (1914-1984)	**10. זלדה**
There are those who think that if a person is religious, then their faith, as it were, sits in a box. They don't understand that every single day, the believer must renew his faith.	יש מי שחושב, כי אם האדם הוא דתי, הרי אמונתו כמונחת בקופסה, ואין מבינים כי יום יום צריך המאמין לחדש את אמונתו.